

J A R D I N E R I A
M E D I T E R R À N I A :
S O S T E N I B I L I T A T
V E R S U S
D I V E R S I T A T ?

**J A R D I N E R I A
M E D I T E R R À N I A :
S O S T E N I B I L I T A T
V E R S U S
D I V E R S I T A T ?**

10È CONGRÉS DE L'APEVC
PERALADA, 11-13 DE NOVEMBRE
DE 2004

© Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya
C/ Londres, 96, principal 2 – 08036 Barcelona (Barcelonès)
Telèfon: 93 414 13 65 / 607 633 790 – Fax: 93 202 07 40 – c/e: apecv@apecv.org

Novembre 2004

Presentació	4
Programa	4
Barcelona: anàlisi de la biodiversitat urbana	6
L'Agenda 21 en els espais verds	10
Millora en els criteris de selecció d'espècies per a jardineria mediterrània	17
Els riscos de la introducció d'espècies ornamentals invasores	28
Eficiència en l'ús de l'aigua i dels nutrients en la producció de planta mediterrània	29
Noves incorporacions de plantes i exemples d'usos per a jardineria mediterrània	31
Optimització de l'eficiència en l'ús de l'aigua dels jardins mitjançant el control del continu hídric sòl-planta-atmosfera	33
Jardineria mediterrània, a la recerca d'un equilibri	36
La personalitat del jardí: l'arbust	38
Combinació d'espècies en jardineria: del caos a l'atonia	42
Reflexions sobre el disseny de l'espai verd	44
Restaurar la memòria del paisatge: l'entorn del <i>Mesón Gitano</i> d'Almeria	45
El parc urbà com a paisatge per a l'ús públic: el Torrent d'en Farré a Esplugues	46

Presentació

Durant els 10 anys de vida de l'associació, els congressos de l'APEVC s'han caracteritzat per constituir un punt de trobada on els professionals que treballen quotidianament amb els espais verds troben unes òptimes condicions per a l'intercanvi d'experiències i coneixements. Aquest esperit constitueix un element caracteritzador de la nostra associació del qual tots en som partíceps i n'hem d'estar orgullosos.

Estem convençuts que Peralada ofereix un marc incomparable per a l'assoliment d'aquests objectius i que les activitats programades (ponències, taules rodones, dinars de treball, sopar de celebració del 10è aniversari i visita al jardí de Púbol) hi contribuiran notablement. Celebrar el congrés a l'Alt Empordà ens permet, a més a més, aprofitar la celebració del centenari del naixement de Salvador Dalí per visitar un jardí redissenyat pel cèlebre artista.

La sostenibilitat ha estat present en tots els congressos, cursos i jornades que ha organitzat l'APEVC en aquests 10 anys. Ens ha semblat, però, que dedicar-li específicament un congrés ens permet abastar aspectes molt interessants que difícilment podrem tractar en aquestes activitats. L'encert de la temàtica s'ha posat de manifest quan, en cercar títols i ponents possibles, no els hem pogut incloure tots per manca de temps. Esperem poder comptar amb els professionals que hi treballen perquè a les taules rodones i a la resta del congrés ens puguin transmetre la seva experiència.

Programa

1a sessió:

La sostenibilitat urbana i la biodiversitat
dijous, 11 de novembre de 2004, matí

8.30 Acreditació i lliurament de documentació

9.15 Inauguració i presentació:

Hble. Sr. Salvador Milà, conseller de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya

Sr. Emili Gispert, president del 10è congrés

Sra. Carme Hilario, presidenta de l'APEVC

Presideix la sessió:

Sr. Xavier Argimon

(Fundació de l'Enginyeria Agrícola Catalana)

9.30 Barcelona: anàlisi de la biodiversitat urbana

Sr. Martí Boada (Centre d'Estudis Ambientals, Universitat Autònoma de Barcelona)

10.30 L'Agenda 21 en els espais verds

Sra. Helena Fusté (Biòloga, experta en qüestions ambientals)

11.15 Pausa-cafè

11.45 Millora en els criteris de selecció d'espècies per a jardineria mediterrània

Sr. Josep M. Montserrat i Sra. Mònica Casanovas

(Institut Botànic de Barcelona)

12.15 Els riscos de la introducció d'espècies ornamentals invasores

Sra. Núria Membrives (Jardí Botànic de Barcelona)

12.45 Taula rodona de la 1a sessió

Modera: Sr. Antoni Falcón (Departament de Política Territorial i Obres Públiques, Generalitat de Catalunya)

14.00 Dinar de treball

10è Aniversari de l'APEVC

dijous, 11 de novembre de 2004, tarda

16.30 Ara fa 10 anys, a Núria... va néixer l'APEVC: els processos conformadors i evolutius dels espais verds a Casa Nostra.

Taula Rodona amb la participació dels socis fundadors i la primera junta de l'APEVC.

17.30 Assemblea Ordinària de l'APEVC

21.30 Sopar de celebració del 10è Aniversari de l'APEVC
(Hotel Travé de Figueres)

2a sessió:
Producció i ús sostenible de la planta mediterrània

divendres, 12 de novembre de 2004, matí

Presideix la sessió:

Sr. Àlex March (Ajuntament de Mollet del Vallès)

9.30 Eficiència en l'ús de l'aigua i dels nutrients en la producció de planta mediterrània
Sr. Oriol Marfà (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)

10.00 Noves incorporacions de plantes i exemples d'usos per a jardineria mediterrània
Sr. Miquel Barceló i Sr. Joan Parera (Vivers Bioriza)

10.30 Optimització de l'eficiència en l'ús de l'aigua dels jardins mitjançant el control del continu hídric sòl-planta-atmosfera
Sr. Robert Savé, Sra. Carme Biel i Sr. Jaume Casadesús (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)

11.00 Pausa-cafè

11.30 Jardineria mediterrània, a la recerca d'un equilibri
Sr. Jordi Fàbregas (mestre jardiner)

12.15 La personalitat del jardí: l'arbust
Sr. Alberto Juan y Seva (Ajuntament de Rivas Vaciamadrid)

13.00 Taula rodona de la 2a sessió

Modera: Sr. Pere Cabot (Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)

14.00 Dinar de treball

3a sessió:
El disseny per al manteniment o per a la diversitat?

divendres, 12 de novembre de 2004, tarda

Presideix la sessió:

Sra. Teresa Muñoz (paisatgista)

16.30 Combinació d'espècies en jardineria: del caos a l'atonia
Sr. Albert Bestard (enginyer tècnic agrícola i paisatgista)

17.00 Reflexions sobre el disseny de l'espai verd
Sr. Joan Piñol (enginyer agrònom)

17.30 Restaurar la memòria del paisatge: l'entorn del *Mesón Gitano* d'Almeria
Sra. Imma Jansana (arquitecta)

18.00 El parc urbà com a paisatge per a l'ús públic: el Torrent d'en Farré a Esplugues
Sra. Isabel Bennasar (arquitecta)

18.30 Taula rodona de la 3a sessió
Modera: Sra. Carme Lacambra (Ajuntament de Vilafranca del Penedès)

19.30 Cloenda

Visita guiada

dissabte, 13 de novembre de 2004

11.30 Visita al jardí dalinià de Púbol

Lloc de realització

Castell de Peralada

Carrer Sant Joan, s/n.

17491 PERALADA

www.casino-peralada.com

El parc urbà com a paisatge per a l'ús públic: el Torrent d'en Farré a Esplugues

Divendres, 12 de novembre. 18.00 h

Sra. Isabel Bennasar

Arquitecta

El projecte correspon a unes primeres fases de recuperació de l'espai del Torrent d'en Farré com a espai verd revitalitzador del centre de la ciutat. El torrent és un gran espai buit de 1,6 km de longitud que creua el casc urbà d'Esplugues de forma transversal des de l'autopista A-2 fins a la Ronda de Dalt, passant per sota del pont de la N-II. La superfície d'actuació total és de 12,25 Ha.

La **primera fase** de les obres inclou les obres d'ordenació del sector del torrent existent entre l'autopista A-2 i el C/ Montserrat, sector "Ca'n Hospital". La superfície d'actuació de la 1ª fase és de 1 Ha.

La **segona fase** de les obres correspon a les obres de restauració del torrent oest (sector Ca'n Casanoves), zona verda situada als peus del convent, i la nova ordenació de la zona situada al nord del nus viari existent al pont del C/ Laureà Miró, actualment ocupada per uns horts. La superfície d'actuació de la 2ª fase és de 2 Ha.

La **tercera fase** correspon a les obres d'ordenació d'una part del sector sud del Torrent, des de la zona afectada per les obres del nus viari al C/ Laureà Miró al nord, al peu de les torres existents, fins el límit del camp de futbol al sud. La superfície d'actuació de la 3ª fase és de 3,3 Ha.

Descripció de la proposta

El projecte global pretén potenciar el dibuix del fons del torrent com un passeig verd, continu, element unitari que lligui tot el recorregut, enllaçant la part

nord del pont de l'autopista amb el sud o fase actual, amb el llac i zona lúdica, desplaçant les zones de més ús als laterals dels talussos mitjançant plataformes de diferents paviments, mantenint al màxim l'aspecte natural de l'espai.

- A la part alta del Torrent (fase 1, sector Ca'n Hospital), es pretén mantenir la imatge actual, amb un fons pla amb una vegetació de lledoners existents, com un espai annex. Es proposa la construcció d'un recorregut lineal continu en el fons del torrent amb paviment de fusta, dibuixant el límit del talús a est i mantenint la vegetació i l'estructura actual, i una sèrie de passeres i recorreguts d'accés a la part alta del talús.
- A la fase 2 i 3, amb una visió unitària, es proposa la creació del passeig central amb travesses de fusta i prat que va pautant tot el fons del torrent, com a recorregut per a vianants, com element que lliga tota l'actuació, al nord i al sud del pont del C/Laureà Miró i la creació d'unes plataformes d'ús amb paviment de formigó, sauló i sorres, al límit del passeig lineal on es situen les zones d'estada i els diferents usos annexes (bar, jocs, taules picnic..).
- A la part sud del torrent, on el torrent agafa major amplitud i la topografia "natural" del torrent ha estat modificada per diferents extraccions d'argila abocaments posteriors que conformen talussos poc estables no consolidats, el passeig lineal del fons queda dibuixat per la nova definició dels nous talussos laterals a oest i per la definició d'una peça de llac al peu del tall vertical, limitat amb una peça lineal prefabricada de formigó.

Isabel Bennasar és arquitecta i màster d'Arquitectura del Paisatge.

Entre 1989 i 1996 va col·laborar amb els Serveis Tècnics de l'Ajuntament de Ciutadella de Menorca. Des de 1996 col·labora amb la Direcció de Serveis de l'Espai Públic de la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Col·labora habitualment amb el màster d'Arquitectura del Paisatge i amb la titulació d'Arquitectura del Paisatge de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Ha participat en nombrosos projectes i obres d'urbanització i espai públic. Ha estat premiada amb el Premi Rosa Barba 2002 (2a Biennal de Paisatge) pel Parc Riera Canyonadó de Badalona i finalista del premi FAD de l'any 2000 pel mateix projecte i de l'any 1999 per l'Ordenació Plaça de la Vila de Sant Feliu de Llobregat, entre altres. Els seus projectes han estat recollits en diverses publicacions com ON diseño, Via Arquitectura, Paisatge Internacional i Papers de Paisatge.

Organitza:

**Associació de Professionals
dels Espais Verds de Catalunya**

C/ Londres, 96, principal 2
08036 Barcelona (Barcelonès)
Telèfon: 93 414 13 65 / 607 633 790
Fax: 93 202 07 40
c/e: apevc@apevc.org

Col·laboren:

STACHYS, S.A.

LAPPSET

Santin
jardineria i paisatge

hpc
Juegos infantiles

Regaber
JARDINERIA

Hunter

Stoosa

KOMPANT
Unique Playgrounds

RAIN BIRD

Agro System S.A.

AGROVIVER, S.L.

Jardineria Monés

Viver de **Bell-lloc**

acsa verd
agbar construcció

AMPANS

NATURALIA
Jardiniers

SERVICENTRE